

Strategies to address threats and issues on Water and Water Related Ecosystem

**U Sann Lwin
(FREDA)**

6, June 2023

“Advancing cooperation between Lower Mekong Countries to support governance, transparency and local voices, concerning with water and water related ecosystem.”

1. Development and Gross Domestic Products (GDP)
2. GDP of Some ASEAN country 2020-2021
3. GDP Growth in Myanmar 2021
4. Majors Sectors Contributing to GDP of Myanmar

5. Causes of Environmental Pollution

6. Threats and Issue on water and water related ecosystem

7. Environmental Policy Law and Rules

8. Ways and Means to promote Sustainable Management of Water Resources

9. Conditions other required for sustainable fresh water

1. Development and Gross Domestic Product

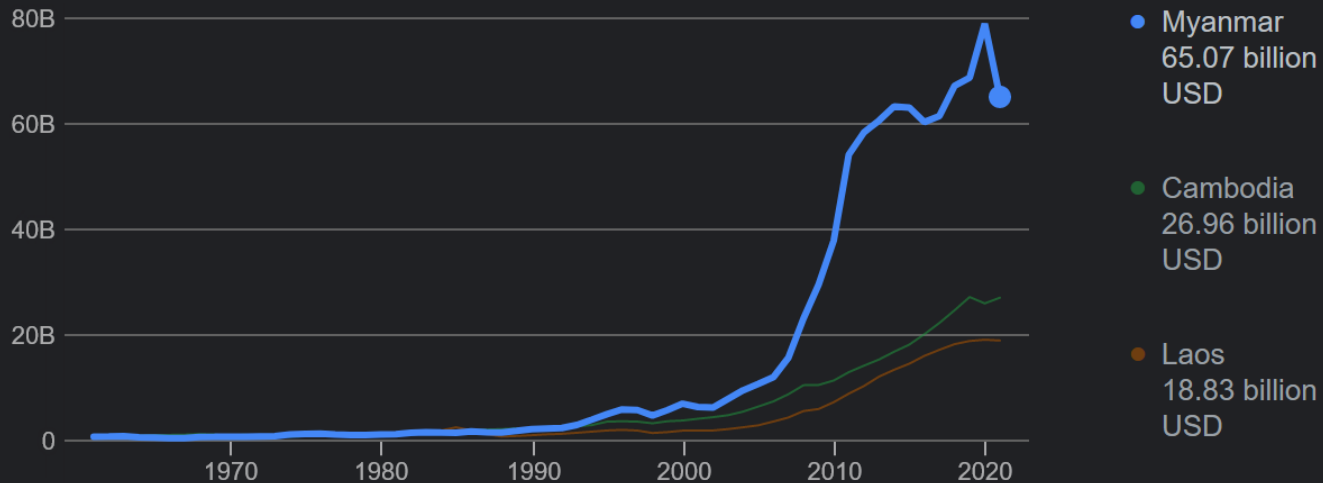
Gross domestic product is a measurement that seeks to capture a country's economic output. Countries with larger GDPs will have a greater amount of goods and services generated within them, and will generally have a higher standard of living. For this reason, many citizens and political leaders see GDP growth as an important measure of national success, often referring to GDP growth and economic growth interchangeably.

2. GDP of Some ASEAN country 2020-2021

Country	GDP in USD Dollars
1. Indonesia -----	\$ 3,328 billions USD
2. Thailand -----	\$ 1,261 billions USD
3. Vietnam -----	\$ 1,047 billions USD
4. Philippines -----	\$ 988 billions USD
5. Malaysia -----	\$ 328 billions USD
6. Myanmar -----	\$ 65 billions USD
7. Cambodia -----	\$ 27 billions USD
8. Lao PDR -----	\$ 19 billions USD

3. GDP Growth in Myanmar 2021

65.07 billion USD (2021)



4. Major Sectors Contributing to GDP of Myanmar

1. Energy Sector (Natural Gas)
2. Agriculture Sector (Pulse Beans etc.)
3. Forestry Sector (Teak and others)
4. Mining Sector (Minerals and Jems ect.)

5. Causes of Environmental Pollution

1. Industrialisation
2. Urbanization
3. Mining
4. Population Growth
5. Trans boundary Pollution (Haze and Rivers etc.)

6. Threats and Issue on water and water related ecosystem

1. Disposal of Plastic in drainage system, stream, watery, canals, river, dam, reservoirs, lake, ponds, sea, ocean
2. Disposal of fecal waste and sewage into water and water related ecosystem
3. Open defecation (the human practice of defecating outdoors in the open rather than into a toilet. People may choose fields, bushes, forests, ditches, streets, canals, or other open spaces for defecation.
4. Open defecation use of Chemical fertilizers, Pesticides
5. Water bodies are polluted and contaminated with industrial and agricultural effluents.

7. ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး ဦးစီဌာန

1. ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန၏ ဖွဲ့စည်းခြင်း
(၂၀၁၁)
2. အရာထမ်း ၂၅၅ဦး၊ အမှုထမ်း ၃၂၁ဦး စုစုပေါင်း
၅၇၆ယောက် ဖြင့်တာဝန်ထမ်းဆောင်သည်။
3. ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၂ ရက်နေ့ ပြည်ထောင်စုအစိုး
ရ အစည်းအဝေးအရ ဝန်ထမ်း ၁၉,၂၂၉ဦးအထိ ဖွဲ့စည်းပုံကို
တိုးမြှင့်ခန့် ထားသည်။

ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန၏ ဖွဲ့စည်းခြင်း ရည်ရွယ်ချက်

(က) အမျိုးသားပတ်ဝန်းကျင်ရေးရာမူဝါဒကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်

(ခ) သဘာဝသယံဇာတများကို ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းတို့အပေါ်တွင် ကြီးကြပ်ခြင်း

(ဂ) ရေထု၊ မြေထု၊ လေထုနှင့် သက်ဆိုင်သည့်ညစ်ညမ်းမှုများကို စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများဖြင့် ထိန်းသိမ်းခြင်း

Environmental Conservation Law, Rules and Policy

1. The Environmental Conservation Law (2012)
2. Environmental Conversation Rules (2014)
3. National Environmental Policy of Myanmar (2019)

ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေ ရည်ရွယ်ချက်များ

- မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသားပတ်ဝန်းကျင်ရေးရာမူဝါဒကို အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက် နိုင်ရန်၊
- စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ စနစ်တကျ ပေါင်းစက်ဆောင်ရွက်ရန်အလို့ငှာ အခြေခံမူများချမှတ်နိုင်ရန်နှင့် လမ်းညွှန်မူများပြုနိုင်ရန်၊
- ပစ္စုပ္ပန်နှင့် အနာဂတ်မျိုးဆက်များ၏ အကျိုးအတွက်ကောင်းမွန်ပြီး သန့်ရှင်းသည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဖြစ်ပေါ်လာစေရန်နှင့် သဘာဝ နှင့်ယဉ်ကျေးမှု အမေ့အနှစ်များကို ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်နိုင်ရန်၊
- ဆုတ်ယုတ်ပျောက်ကွယ်စ ဖြစ်နေသော ဂေဟစနစ်များကို ဖြစ်နိုင်သမျှ ပြန်လည် ဖော် ထုတ်ရန်၊

- သဘာဝသယံဇာတ အရင်းအမြစ်များ လျော့နည်းဆုံးရှုံးမှုကို တားဆီး ရေးနှင့် စဉ်ဆက်မပြတ် အကျိုးရှိစွာ အသုံးပြုနိုင်ရေးအတွက် စီမံဆောင်ရွက်နိုင်ရန်၊

- ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ အသိအမြင် ပြန့်ပွားရေးအတွက် ပညာပေးရေးနှင့် ပညာသင်ကြားရေး အစီအစဉ်များကို အများ ပြည်သူတို့ သိရှိပြီး ပူးပေါင်းပါဝင်မှု ပိုမိုတိုးတက်လာစေရေးအတွက် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်၊

- ပတ်ဝန်းကျင်ရေးရာကိစ္စရပ်များတွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ၊ ဒေသဆိုင်ရာနှင့် နိုင်ငံအချင်းချင်းပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုကို မြှင့်တင်နိုင်ရန်၊

- ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်း၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းနှင့် ပုဂ္ဂလိကတို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်။

ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေ တားမြစ်ချက်များ

၂၈။ မည်သူမျှ ဤဥပဒေအရ ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက်ရယူရန် လိုအပ်သည့် လုပ်ငန်း၊ လုပ်ငန်းခွင်နေရာ သို့မဟုတ် စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံကို ကြိုတင် ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုရ။

၂၉။ မည်သူမျှ ဤဥပဒေအရထုတ်ပြန်သော နည်းဥပဒေများ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများပါ တားမြစ်ချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ခြင်း မပြုရ။

၃၀။ မည်သူမျှ ဝန်ကြီးဌာနက တားမြစ်ထားသော ပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိခိုက်စေသည့် ပစ္စည်းတစ်ခုခုအား ဝန်ကြီးဌာန၏ ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ ပြည်တွင်းသို့ တင်သွင်းခြင်း၊ ပြည်ပသို့ တင်ပို့ခြင်း၊ ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ သိုလှောင်ခြင်း၊ သယ်ယူခြင်း သို့မဟုတ် ရောင်းဝယ်ခြင်းမပြုရ။

ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေ ပြစ်မှုနှင့် ပြစ်ဒဏ်များ

၃၀။ မည်သူမျှ ဝန်ကြီးဌာနက တားမြစ်ထားသော ပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိခိုက်စေသည့် ပစ္စည်းတစ်ခုခုအား ဝန်ကြီးဌာန၏ ခွင့်ပြုချက် မရှိဘဲ ပြည်တွင်းသို့ တင်သွင်းခြင်း၊ ပြည်ပသို့ တင်ပို့ခြင်း၊ ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ သိုလှောင်ခြင်း၊ သယ်ယူခြင်း သို့မဟုတ် ရောင်းဝယ် ခြင်းမပြုရ။

၃၂။ မည်သူမဆို ဤဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်သော နည်းဥပဒေများ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံး လုပ်နည်း များပါ တားမြစ်ချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို တစ်နှစ်ထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ် ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

၃၃။ မည်သူမဆို-

ပုဒ်မ ၃၂ အရ ပြစ်ဒဏ်စီရင်ခြင်းခံရလျှင် ယင်းပြုလုပ်မှု သို့မဟုတ် ပျက်ကွက်မှုကြောင့် ထိခိုက်နစ်နာမှုအတွက် လျော်ကြေးပေးစေရန် အမိန့် ချမှတ်ခြင်းခံရမည်။

ပုဒ်မခွဲ(က)အရ အမိန့်ချမှတ်ခြင်းခံရလျှင် ပေးလျော်ရမည့် လျော်ကြေးငွေ ကိုပေးရန် ပျက်ကွက်ပါက တည်ဆဲအခွန်၊ အခ ဥပဒေများနှင့်အညီ အရကောက်ခံရမည်။

၃၄။ မည်သူမဆို ပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိခိုက်စေသည့်အတွက် ဝန်ကြီးဌာနက တားမြစ် ထားသော ပစ္စည်းတစ်ခုခုအား ဝန်ကြီးဌာန၏ ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ ပြည်တွင်းသို့ တင်သွင်းကြောင်း၊ ပြည်ပသို့တင်ပို့ကြောင်း၊ ထုတ်လုပ်ကြောင်း၊ သိုလှောင်ကြောင်း၊ သယ်ယူကြောင်း သို့မဟုတ် ရောင်းဝယ်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို ထောင်ဒဏ်အနည်းဆုံး သုံးနှစ်မှ အများဆုံး ငါးနှစ်အထိဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ် အနည်းဆုံး ကျပ်တစ်သိန်းမှ အများဆုံး ကျပ်သိန်းနှစ်ဆယ်အထိဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံး ဖြစ်စေ ချမှတ်ခံရမည်။ ထို့အပြင် ယင်းပစ္စည်းအား ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု မရှိစေ သောအဆင့်အထိ ပြုပြင်ပြောင်းလဲစွန့်ပစ်ရန်အတွက် ကုန်ကျသောစရိတ်ကို ထိုသူက ကျခံစေရမည်။

ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး နည်းဥပဒေ

တားမြစ်ချက်များ

၆၉။ (က) မည်သူမျှ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ညစ်ညမ်းစေသည့် ပစ္စည်းများကို လည်းကောင်း၊ ဥပဒေနှင့် ဤနည်းဥပဒေတစ်ခုခုအရ အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် ထုတ်ပြန်သတ်မှတ်ထားသော ဘေးအန္တရာယ်ရှိ စွန့်ပစ်ပစ္စည်း သို့မဟုတ် ဘေးအန္တရာယ်ရှိပစ္စည်းများကိုလည်းကောင်း အများပြည်သူအား တိုက်ရိုက် ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်၍ဖြစ်စေ ထိခိုက်စေနိုင်မည့် နေရာတစ်ခုခုတွင် ထုတ်လွှတ်ခြင်း၊ ထုတ်လွှတ်စေခြင်း၊ စွန့်ပစ်ခြင်း၊ စွန့်ပစ်စေခြင်း၊ စုပုံခြင်း၊ စုပုံစေခြင်း မပြုရ။

(ခ) အများပြည်သူအကျိုးငှာ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာန၏ ခွင့်ပြုချက် အရမှတစ်ပါး ဂေဟစနစ်နှင့် ယင်းစနစ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ပြောင်းလဲနေသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိခိုက်ပျက်စီးစေနိုင်သည့် ပြုလုပ်မှုများကို မည်သူမျှ ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုရ။

အမျိုးသားပတ်ဝန်းကျင်ရေးရာမူဝါဒ ရေရှည်မျှော်မှန်းချက်နှင့်ရည်ရွယ်ချက်

ရေရှည်မျှော်မှန်းချက်

- မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း မိတင်းနေထိုင်နေကြသူအားလုံး၏ လူနေမှု
ဘဝဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးနှင့် ကျန်းမာပျော်ရွှင်ရေးအတွက်
သန့်ရှင်းသော ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ကောင်းမွန်သော ဂေဟစနစ်ကို
ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန်

ရည်ရွယ်ချက်

ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးရေးတို့အား
လမ်းညွှန်မှုပြုရန်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ မူဝါဒများ၊ ဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်း
စည်းကမ်းများ၊ စံချိန်စံညွှန်းများ၊ မဟာဗျူဟာများ၊ အစီအစဉ်များနှင့်
စီမံကိန်းများတွင် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာကဏ္ဍရပ်များကို ပေါင်းစပ် ထည့်
သွင်းနိုင်ရန်အတွက် အမျိုးသားပတ်ဝန်းကျင်ရေးရာအခြေခံမူများ ချ
မှတ်ရန်

မြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသားအဆင့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှု မဟာဗျူဟာနှင့် ပင်မလုပ်ငန်း အစီအစဉ် (၂၀၁၈-၂၀၃၀)

ရေရှည်မျှော်မှန်းချက်
အမျိုးသား စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မဟာဗျူဟာနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ
ပတ်ဝန်းကျင်ရေးရာမူဝါဒနှင့် မဟာဗျူဟာမဘောင်(မူကြမ်း)တွင် ဖော်ပြထားသော
မျှော်မှန်းချက်များနှင့်အညီ မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသားအဆင့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှု
မဟာဗျူဟာနှင့် ပင်မလုပ်ငန်းအစီအစဉ်၏ ရေရှည်မျှော်မှန်းချက်ကို မြန်မာနိုင်ငံ၏
တောက်ပသောအနာဂတ်ကို ရည်မှန်း၍ ထာဝစဉ်စိမ်း လန်းသန့်ရှင်းပြီး
ကောင်းမွန်မျှတသော ပတ်ဝန်းကျင်ကို ဖော်ဆောင်သွားရန်ဟူ၍ သတ်မှတ်ထားပါ
သည်။

ရည်ရွယ်ချက်
အမျိုးသားအဆင့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှု မဟာဗျူဟာနှင့် ပင်မလုပ်ငန်း
အစီအစဉ်၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပိုမိုစိမ်းလန်းသန့်ရှင်းပြီး
ကောင်းမွန်မျှတသော ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို ရရှိနိုင်ရေးအတွက်
ထုတ်လုပ်သည့် စားသုံးသွားအားလုံး ပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်း၊ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအားလုံးကို
ပြန်လည်အသုံးချနိုင်ခြင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင် ညစ်ညမ်းမှု လုံးဝမရှိ စေခြင်းနှင့်
စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအားလုံးကို ပြန်လည်အသုံးပြုသည် ပတ်လည်စီးပွား ရှေးစနစ်ဖြစ်
ခြင်းတို့ကို အခြေခံသောဘက်စုံစွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှုမဟာဗျူဟာကို ရေးဆွဲ
အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

လက်ရှိအခြေအနေများ

- ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ တစ်နှစ်လျှင် လူဦးရေတိုးနှုန်း ၀.၇၁ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် စုစုပေါင်းလူဦးရေ ၅၄သန်းရှိသည်။
- မြန်မာနိုင်ငံ၏ Gross National Income per Capita သည် ၂၀၁၇ခုနှစ်တွင် ၁၄၅၅ ဒေါ်လာရှိပါသည်။
- ၂၀၁၆-၂၀၁၇၊ ၂၀၁၇-၂၀၁၈ခုနှစ်၏ GDPသည် ၆.၄% နှင့် ၂၀၁၈-၂၀၁၉ခုနှစ်၏ GDPသည် ၆.၇% ဖြစ်ပြီး ၂၀၁၉-၂၀၂၀ခုနှစ်၏ GDPသည် ၇% မျှော်မှန်းပါသည်။
- မြန်မာနိုင်ငံ၏ GDP၏ ၃၈%သည် Agricultural sectorမှ ဖြစ်ပြီး အလုပ်အကိုင် ၇၀%သည်လည်း Agricultural sectorမှ ဖြစ်သည်။

- ၂၀၁၆ခုနှစ် Global Climate Risk Indexအရ ၁၈၇နိုင်ငံအနက် အဆင့်၂ ဖြစ်သည်။

- ၂၀၁၂ခုနှစ် ခန့်မှန်းချက်အရ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းကို တစ်ရက်လျှင် ၀.၄၄ ကီလိုဂရမ် စွန့်ပစ်သည်။ ၂၀၂၅ခုနှစ်တွင် လူတစ်ဦး တစ်ရက်လျှင် ၀.၈၅ ကီလိုဂရမ် စွန့်ပစ်နိုင်သည်။

- ရန်ကုန်နှင့်မန္တလေးမြို့တွင် လူတစ်ဦး တစ်ရက်လျှင် စွန့်ပစ်ပစ္စည်း ၀.၈ ကီလိုဂရမ် စွန့်ပစ်သည်။ ၂၀၂၅ခုနှစ်တွင် လူတစ်ဦး တစ်ရက်လျှင် ၁.၀ ကီလိုဂရမ် စွန့်ပစ်နိုင်သည်။

* မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသားအဆင့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှု မဟာဗျူဟာနှင့် ပင်မလုပ်ငန်းအစီအစဉ် ၂၀၁၈-၂၀၃၀ လုပ်ငန်းစဉ်ပါ မှတ်တမ်းများ အရဖြစ်ပါသည်။

အမျိုးသားအဆင့် ပန်းတိုင်များ

- ပန်းတိုင် (က) စွန့်ပစ်ပစ္စည်း သိမ်းဆည်းသည့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကို တိုးမြှင့်ခြင်း၊ စည်းကမ်းမဲ့စွန့်ပစ်ခြင်းနှင့် လေဟာပြင်မီးရှို့ခြင်းများ လျော့နည်း ပပျောက်အောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း
- ပန်းတိုင် (ခ) ဘေးအန္တရာယ်ရှိစွန့်ပစ်ပစ္စည်းနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းများမှ ထွက်သော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများသည် ပတ်ဝန်းကျင်ကို မထိခိုက်စေသည့် စီမံခန့်ခွဲမှုအား တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်ခြင်း
- ပန်းတိုင် (ဂ) စွန့်ပစ်ပစ္စည်းထွက်ရှိမှုကို လျော့ချခြင်း၊ ပြန်လည်အသုံးပြုခြင်းနှင့် ပြန်လည်ပြုပြင်ထုတ်လုပ်ခြင်းများကို ကျင့်သုံး ဆောင်ရွက်ခြင်း
- ပန်းတိုင် (ဃ) စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် ရန်ပုံငွေထားရှိစေခြင်း
- ပန်းတိုင် (င) အသိပညာပေးလုပ်ငန်းများမြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ခြင်း
- ပန်းတိုင် (စ) စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်း၊ ဥပဒေစည်းမျဉ်းနှင့် အညီဆောင်ရွက်စေခြင်း

8. Ways and Means to promote Sustainable Management of Water Resources

- Reduce deforestation, land conversion, mining and urbanization etc.
- Environmental Issue should be consider seriously in every development activities.
- Reforestation in watershed area
- Find Ways and Means to reduce the water pollution
- Protection of water sources and water bodies

9. Conditions other required for sustainable fresh water

- a) Political Support
- b) Law Enforcement
- c) Interest of department concerned
- d) Cooperation of Key Stakeholders
- e) Support of NGO ,CSO and CBO etc.
- f) People participation with full understanding